

UZASADNIENIE

WYROKU W CAŁOŚCI

Decyzją z 20.02.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 31.01.2020 r., odmówił G. K. prawa do emerytury pomostowej. Zakład odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2018 r, poz. 1924), ponieważ ubezpieczony: nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat, przed 1.01.1999 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 n/n ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej, po dniu 31.12.2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 n/n ustawy. Zakład do pracy w szczególnych warunkach nie uwzględnił wnioskodawcy okresu od 18.08.1980 r. do 27.04.1981 r. oraz od 16.05.1983 r. do 18.07.2001 r. ponieważ pracodawca w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z 18.07.2001 r. nie wskazał charakteru pracy zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. Zakład poinformował, że za okresy zatrudnienia w warunkach szczególnych od 1.01.2009 r. zgodnie z art. 38 w/w ustawy płatnik jest zobowiązany złożyć druki (...) do 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok. W przypadku wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w warunkach szczególnych w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje Zakładowi w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku. Ponadto Zakład odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej, powołując się na przepis art. 4 w zw. z art. 49 ustawy z 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1924), ponieważ wnioskodawca nie wykonywał przed 1 stycznia

1999 r. okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy pomostowej lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej, nie osiągnął wieku 60 lat, na dzień 1.01.2009 r. nie udowodnił okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 n/n ustawy, tj. pracy wymienionej w załączniku nr 1 lub 2 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, wynoszącego co najmniej 15 lat. Do pracy w warunkach szczególnych w myśl art. 49 ustawy pomostowej nie został zaliczony okres zatrudnienia od 18.08.1980 r. do 27.04.1981 r. oraz od 16.05.1983 r. do 18.07.2001 r. ponieważ pracodawca nie potwierdził, że wnioskodawca wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Zakład wyjaśnił, że zgodnie z art. 51 tej ustawy płatnik składek zobowiązany jest do wystawienia zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy za okresy przypadające przed 1.01.2009 r. (o ile prace te wymienione zostały w załączniku nr 1 lub 2 ustawy z

19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych). Jednocześnie Zakład podał, że na podstawie dowodów dołączonych do wniosku, przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w ilości 7 miesięcy, 12 dni, składkowe w ilości 34 lat, 11 miesięcy, 25 dni, co sumarycznie dało staż w ilości 35 lat, 7 miesięcy, 7 dni.

/decyzja k. 16 akt ZUS/

Od powyższej decyzji złożył odwołanie wnioskodawca, będąc reprezentowanym przez radcę prawnego, żądając jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przewidzianych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od daty uprawomocnienia się orzeczenia, którym zasądzono koszty procesu i koszty zastępstwa do dnia zapłaty. W uzasadnieniu skarżący zarzucił, że pozwany błędnie nie zaliczył do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych na podstawie złożonego świadectwa, pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z 18.07.2001 r. okresów od 18.08.1980 r. do 27.04.1981 r. oraz od 16.05.1983 r. do 18.07.2001 r. na stanowisku elektryk – automatyk wymienionym w Dziale XIV poz. 25 pkt 1 wykazu A stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz.Urz. MG 1985.1.1). Odwołujący argumentował,

że jego praca polegała na diagnozowaniu i naprawach będących w ruchu maszyn (automatów) odlewniczych, linii dostarczających masę formierską, linii odbierających masę zwrotną, mieszarek masy formierskiej, podajników i dozowników pyłu węglowego, betonitu i piasku, a nadto wykonywał naprawę suszarek piasku, oczyszczarek śrutowych, maszyn do produkcji (z piasku) rdzeni formierskich, siłowników wychyłu pieców do wytopu żeliwa (remont oraz wymiana siłowników i pomp hydraulicznych), jak również często wykonywał prace polegające na wymianie silników elektrycznych i hydraulicznych i pneumatycznych, wymieniał też łożyska w silnikach elektrycznych oraz spirale grzewcze w piecach do wygrzewania odlewów, a także układał instalacje elektryczne do sterowania i zasilania modernizowanych lub nowo modernizowanych urządzeń. Podkreślił, że wykonywał pracę w warunkach bardzo wysokiego zapylenia pyłem węglowym, piaskowym i bentonitem oraz bardzo wysokiego hałasu, a nadto w bardzo wysokiej temperaturze np. w pobliżu pieców wytapiających żeliwo, ale również i na całej hali z automatami formiersko – odlewniczymi oraz stacji przerobu mas. Konkludował, że wykonywała zatem pracę w warunkach szczególnych przez ponad 18 lat, wobec czego spełnia wszystkie przesłanki do przyznania prawa do emerytury pomostowej.

/odwołanie - k. 3 -7/

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie. Zakład dodał, że aktualnie wnioskodawca urodzony (...) spełnia już warunek ukończenia 60 lat, którego nie spełniał na dzień wydania skarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 13-14/

Na rozprawie z 9.12.2020 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i oświadczył, że wnioskodawca w spornym okresie wykonywał prace wymienione w pkt. 6 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, wyjaśniając, że pracował przy obsłudze pieców odlewniczych, po części wykonywał też czynności wymienione w pkt 10 tegoż załącznika tj. obsługa agregatów i urządzeń do produkcji metali. Natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc, że na dzień wydania decyzji wnioskodawca nie spełniał m.in. wymogu co do wieku.

/e-prot. z 9.12.2020 r.: 00:06:20, 00:09:33/

Na rozprawie z 12.04.2021 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych, a pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/e-prot. z 12.04.2021 r.: 00:02:32, 00:03:04, 00:30:26, 00:31:20/

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

G. K. urodził się (...)

/okoliczność niesporna/

Odwołujący jest obecnie bezrobotny. Ostatni stosunek pracy wnioskodawcy z (...) Sp. z o.o. uległ rozwiązaniu 31.01.2017 r.

/świadcstwo pracy k. 12/

Wnioskodawca, zgodnie ze świadectwem pracy z 18.07.2001 r., był zatrudniony w okresie od 18.08.1980 r. do 18.07.2001 r. w:

- (...) Zakład (...), od 6.03.1996 r. w (...) S.A., od 1.01.1997 r. w (...), od 1.10.1998 r. w (...) S.A. w Ł., w pełnym wymiarze czasu na stanowisku elektryka- automatyka, i w trakcie tego zatrudnienia w okresie od 28.04.1981 r. do 15.04.1983 r. odbył zasadniczą służbę wojskową.

/świadcstwo pracy k. 7 aktach ZUS/

Zgodnie ze świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 18.07.2001 r. wystawionym przez (...) S.A. w Ł. wnioskodawca w okresie zatrudnienia w w/w zakładzie pracy od 18.08.1980 r. do 18.08.2001 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu od 18.08.1980 r. do 27.04.1981 r. oraz od 16.05.1983 r. do 18.08.2001 r. prace na stanowisku elektryka - automatyka wymienionym w wykazie A, dział XIV, poz. 25 pkt 1 stanowiącym załącznik nr1 do zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz.Urz. MG 1985.1.1).

/świadcstwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych k. 8 akt ZUS/

Wnioskodawca w 1980 r. ukończył technikum energetyczne. Z zawodu jest technikiem elektrykiem.

/niesporne, a nadto kwestionariusz k. 52/

W w/w zakładzie pracy odwołujący rozpoczął pracę od 18.08.1980 r. na stanowisku automatyka, na którym pracował w pełnym wymiarze czasu pracy do 27.04.1981 r., tj. do czasu rozpoczęcia służby wojskowej. Po zakończeniu służby wojskowej od 16.05.1983 r. do 18.08.2001 r. wnioskodawca pracował na stanowisku elektryka – automatyka w pełnym wymiarze czasu pracy. Podlegał początkowo pod wydział ZE później UA i UE. Wnioskodawca pracował w w/w zakładzie w systemie 3-zmianowym, w brygadzie składającej się z automatyków, elektryków i hydraulików. Do jego obowiązków należało usuwanie awarii i obsługa urządzenia po momencie naprawy. Naprawiał urządzenia odlewnicze, ale też silniki elektryczne, maszyny w ruchu, piece do topnienia metali z temperaturą 1500 stopni C., maszyny formierskie typu K. oraz T., oczyszczarki śrutowe i piaskarki, piece do wytwarzania odlewów, podajniki piasku, bentonitu oraz pyłu węglowego. Pomieszczenie produkcji było oddzielone ścianami, jedną halę zajmowały piece i maszyny odlewnicze, na drugiej części były mieszarki, podajniki bentonitu, piasku, suszarki piasku, na zewnątrz znajdowały się podajniki pyłu węglowego i bentonitu. Naprawiał też przenośniki masy formierskiej i mieszarki do produkcji masy formierskiej. Te urządzenia nie musiały być wyłączane podczas naprawy. Czasami maszyny były wyłączane do naprawy. Zdarzało się także, że awaria sama zatrzymywała urządzenie. Były to urządzenia znajdujące się na produkcji, ale również na zewnątrz, na różnej wysokości. Kiedy automatyk był wolny, to również obsługiwał maszyny. Zakład (...) do obowiązków wnioskodawcy należało przygotowanie masy formierskiej, rozesłanie jej poprzez sieć taśmociągu do stanowisk gdzie były robione odlewy. To były naprawy pod względem elektrycznym i mechanicznym. Wnioskodawca zajmował się wymianą styczników, przekaźników kabli, wymianą kabli. Wnioskodawca obsługiwał również odlewnie aluminium znajdującą się na terenie zakładu (...), jak i na terenie P. W.-fama. Ze względu na obecność pieców odlewniczych, których temperatura wynosiła około 1400, było gorąco, a awarie były naprawiane przy włączonych piecach, gdyż wyłączenie groziło jego zniszczeniem. Często awarią był awaria urządzenia, które wtryskiwało magnez do żeliwa, żeliwo niekiedy przyskało podczas przelewania do kadzi, powodowało awarię tego urządzenia. Było duże zapylenie, masa formierska jest tworzona z pyłu węglowego, bentonitu i pasku, podczas mieszania pył się unosił. Gorące odlewy parowały, temperatura była wysoka, była duża wilgotność. Wnioskodawca dokonywał naprawy pod względem elektrycznym, hydraulicznym i pneumatycznym. Odbывало się to na całym terenie zakładu na trzech poziomach. Naprawa trwała średnio 30 minut, godzinę. W ciągu dnia zdarzało się po kilka awarii, albo jedna trwająca cały dzień. Były też sytuacje kiedy konieczny był demontaż, bo trzeba było dokonać naprawy w warsztacie. Jeżeli zachodziła taka potrzeba, to w warsztacie wnioskodawca sam dokonywał naprawy, albo ktoś mu pomagał. W warsztacie wnioskodawca dokonywał naprawy rozdzielaczy hydraulicznych i pneumatycznych oraz zaworów hydraulicznych i pneumatycznych ze względu na potrzebę zachowania czystości. Ta naprawa polegała na demontażu z maszyny, przyniesieniu na warsztat, rozkręceniu zaworu, wymiany gumowych uszczelnień lub wymiana iglic w zaworach hydraulicznych. Trwało to około godziny czasu. Nie można określić ile czasu wnioskodawca pracował w warsztacie. Wnioskodawca wykonywał również pracę na zewnątrz przy podajniku pyłu węglowego. Podajniki również były wewnątrz hali. One również ulegały awariom, głównie ze względu na brud, duże zapylenie. Taka awaria maszyny mogła trwać od 20 minut do godziny czasu. Po poważniejszej awarii była też konserwacja, a ponadto była także konserwacja w wyznaczonych odstępach czasu, tak jak wymagała tego

dokumentacja techniczna. Na zmianie wnioskodawcy było ok. 6 automatyków. Wnioskodawca jako elektryk zajmował się układaniem kabli, naprawą sterowania urządzeń elektrycznych i hydraulicznych. Była brygada elektryków, która pracowała przy naprawie gniazda, oświetlenia i wentylacji. Ta brygada obsługiwała stację transformatorową. Przez ok. miesiąc wnioskodawca pracował na oczyszczalni z powodu braku pracowników. Wnioskodawca nie pracował przy naprawie agregatów. Wnioskodawca nie miał żadnych przerw w pracy. Nie było przestojów. Zakład pracy wypłacał dodatki za prace w warunkach szkodliwych przez cały okres zatrudnienia.

/angaże k. 27-43, 45, 47-48, 50, wnioski o przyjęcie do pracy k. 44, 46, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 49, zeznania wnioskodawcy e-prot. z 9.12.2020 r.; 00:10:46-00:27:37 w zw. z e-prot. z 12.04.2021 r.: 00:21:41-00:24:14, zeznania świadka Z. P. e-prot. z 9.12.2020 r.: 00:34:33-00:44:53, zeznania świadka B. L. e-prot. z 9.12.2020 r.: 00:47:28-00:53:39, pisemne zeznania świadka Z. M. k. 338-3, zeznania świadka W. G. e-prot. z 12.04.2021 r.: 00:05:46-00:17:11/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania odwołującego i zawnioskowanych przez niego świadków oraz dokumentację zgromadzoną w toku postępowania sądowego i znajdująca się w aktach postępowania przed organem rentowym.

Zeznania świadków i odwołującego, Sąd uznał za w pełni wiarygodne, bowiem były one spójne i logiczne, a ponadto korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Prawdziwość dokumentacji zgromadzonej w sprawie nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd zważył, że samo świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych potwierdzające wykonywanie przez odwołującego pracy w badanym okresie na stanowisku elektryka - automatyka stale i w pełnym wymiarze czasu pracy- było kwestionowane przez ZUS z uwagi na to, że było ono dowodem na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Z tego względu Sąd dopuścił dowód z przesłuchania wnioskodawcy oraz zeznań świadków, którzy zgodnie zeznali szczegółowo na czym konkretnie polegała praca wnioskodawcy na stanowisku elektryka – automatyka w badanym okresie. Przesłuchani świadkowie pracowali razem z wnioskodawcą w spornym okresie w tym samym zakładzie pracy i niewątpliwie mają wiedzę co konkretnie należało do jego obowiązków i na czym polegała jego praca.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i obowiązujących przepisów nie zasługuje na uwzględnienie.

Warunki nabywania prawa do emerytury pomostowej określa ustawa z 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924 ze zm., dalej ustawa o emeryturach pomostowych lub ustawa pomostowa), która weszła w życie z dniem 1.01.2009 r.

Podkreślić należy, że ustawa o emeryturach pomostowych zastąpiła przepisy ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) określające zasady przyznawania emerytur w niższym wieku pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze nowymi regulacjami określającymi zasady nabywania wcześniejszych emerytur z tytułu tego rodzaju pracy. Najogólniej rzecz ujmując celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa pomostowa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1 stycznia 1999 r. (art. 4 pkt 5 ustawy). Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny emerytura pomostowa ma być „pomostem między dotychczasowym systemem z licznymi możliwościami przechodzenia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym

i nowym systemem, w którym tego typu rozwiązania będą wyjątkiem” (uzasadnienie wyroku z dnia 16 marca 2010 r., K 17/09, OTK 2010 nr 3, poz. 21).

Wskazany wyżej cel ustawy realizują w najbardziej widoczny sposób jej przepisy określające przesłanki nabycia emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 4 w/w ustawy, prawo do emerytury pomostowej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.,
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS,
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3,
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z art. 4 w/w ustawy, wynika, że jakkolwiek w świetle art. 4 pkt 2 i 5 w związku z art. 3 ust. 7 ustawy, do wymaganego przez ustawę stażu przypadającego przed dniem jej wejścia w życie, tj. przed 1 stycznia 2009 r., wlicza się okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu zarówno art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jak i art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to właściwego ograniczenia do zamierzonego przez ustawodawcę kręgu osób uprawnionych do emerytury pomostowej dokonuje konieczność spełnienia przesłanki z art. 4 pkt 6. Wymaganie to spełnia zasadniczą funkcję eliminacyjną, ograniczając ostatecznie prawo do emerytury pomostowej do kręgu osób wykonujących pracę kwalifikowaną jako szczególną w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawa o emeryturach pomostowych .

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje art. 49 w/w ustawy, według którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przytoczony przepis zmienia wymagania konieczne do uzyskania emerytury pomostowej dla osób niespełniających warunku z art. 4 pkt 6 ustawy, zwalniając je z konieczności wykonywania po 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jednakże wprowadza w to miejsce wymaganie, aby ubiegający się o rozważane świadczenie spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Warunek ten został jasno wyrażony, wynika wprost z literalnego brzmienia art. 49 pkt 3 ustawy i jest zgodny z jej celem.

Należy podkreślić, że jedynie łączne spełnienie wszystkich przesłanek uprawnia do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III AUa 1664/12). Innymi słowy nie spełnienie jednej z przesłanek wymienionych w art. 4 cytowanej ustawy pozbawia wnioskodawcę prawa do emerytury pomostowej.

Sąd zważył, że na podstawie art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych płatnik składek jest zobowiązany do wystawiania zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 r.

Natomiast zgodnie z art. 38 ust. 1 cytowanej ustawy płatnik składek przekazuje informację o pracowniku, za którego był obowiązany opłacać składkę na (...), zawierającą następujące dane: 1) nazwisko i imię, 2) datę urodzenia, 3) numer PESEL, a w razie gdy pracownikowi nie nadano numeru PESEL - serię i numer dowodu osobistego lub paszportu, 4) okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, 5) kod pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o którym mowa w przepisach art. 33 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - zwaną dalej „zgłoszeniem danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze”. Ustęp 2 tego artykułu stanowi, że zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze płatnik składek przekazuje do Zakładu do dnia 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok kalendarzowy. W przypadku wystąpienia pracownika z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do Zakładu w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku. (ust. 3). Jeżeli z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej pracownik wystąpi przed przekazaniem zgłoszenia danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze za poprzedni rok kalendarzowy, w terminie, o którym mowa w ust. 3, płatnik składek przekazuje do Zakładu także zgłoszenie za poprzedni rok kalendarzowy. (ust. 4).

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 ustawy (ust. 3).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 lub ust. 3 art. 3 (art. 3 ust. 4 i 5 ustawy o emeryturach pomostowych).

Przy tym w art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych nie chodzi o wymiar czasu pracy określony w umowie o pracę, lecz o wymiar czasu pracy faktycznie wykonywanej w narażeniu na czynniki ryzyka, które powodują, że dane prace są pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Dlatego też dla uznania, iż praca jest wykonywana w szczególnych warunkach, nie wystarcza określenie w umowie o pracę, że pracownik został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na konkretnym stanowisku, z zajmowaniem którego związana jest jedynie (potencjalna) konieczność wykonywania prac wymienionych w wykazie prac w szczególnych warunkach, stanowiącym Załącznik Nr 1, lub o szczególnym charakterze stanowiącym Załącznik nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, ale niezbędne jest, aby prace takie rzeczywiście wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, to jest codziennie i przez całą przewidzianą dla niego dniówkę roboczą. (por wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 22 lipca 2013 r. III UK 106/12 Legalis Numer 787672).

W niniejszym postępowaniu niesporne było to, że wnioskodawca wiek 60 lat osiągnął już po wydaniu zaskarżonej decyzji, albowiem urodził się w dniu (...), a nadto, że udowodnił 35 lata, 7 miesięcy i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych, a także, że nie pozostaje w stosunku pracy.

Na gruncie badanej sprawy podstawowe znaczenie w sprawie ma fakt ustalenia, że wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej. Oznacza to, że prawo do świadczenia na podstawie art. 4 ustawy pomostowej mu nie przysługuje właśnie z powodu niewykazania okresów pracy w warunkach szczególnych po 31 grudnia 2008 r. Należy podkreślić, że wszystkie wymienione wyżej przesłanki do nabycia prawa do emerytury muszą być spełnione łącznie, o czym stanowi przepis art. 4 tej ustawy. Oznacza to, że niespełnienie choćby jednej z nich przekreśla możliwość nabycia prawa do świadczenia, co ma miejsce w przypadku wnioskodawcy.

Następnie należało zbadać, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia prawa do emerytury pomostowej z 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Według tego przepisu musiałby w dniu wejścia w życie ustawy wykazać wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, ale w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej. Jak wskazano wyżej ustawa o emeryturach pomostowych znacznie zawężyła rodzaje prac i stanowiska, na których wykonuje się prace w warunkach szczególnych w porównaniu do tych prac i stanowisk, jakie zawiera wykaz A, będący załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Ustawa pomostowa w załącznikach 1 i 2 zawiera własne określenia prac w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony nie spełnił przesłanek wskazanych we wspomnianym art. 49 pkt. 3 ustawy pomostowej. Stosownie do powołanego przepisu, prawo do emerytury pomostowej może nabyć również osoba, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, jednakże w dniu wejścia w życie ustawy miała okres wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze z tym, że praca ta musi być pracą w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu nowych przepisów tj. art. 3 ust. 1 i 3 Ustawy pomostowej. (vide m.in. wyrok SA w Lublinie z 13.03.2014 r., III AUa 1531/13, opubl. LEX nr 1441422, wyrok SA w Katowicach z 27.02.2014 r., III AUa 1045/13, opubl. LEX 1439028, wyrok SA w Szczecinie z 14.01.2014 r. III AUa 577/13, opubl. LEX 1441543, wyrok SA w Białymstoku z 09.01.2014 r., III AUa 705/13, LEX 1415788, wyrok SN z 04.12.2013 r. II UK 159/13, opubl. LEX nr 1405231, wyrok SA w Gdańsku z 07.11.2013 r., III AUa 343/13).

Podkreślić należy, że na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje wyłącznie osobom, które przed dniem 1 stycznia 2009 r. osiągnęły wymagany okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy. Przy ustalaniu okresu uprawniającego do emerytury pomostowej wg art. 49 pkt. 3 ustawy nie uwzględnia się bowiem okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej. Jest to wyraz realizacji ogólniejszej zasady, zgodnie z którą prawo do emerytury pomostowej przysługuje wyłącznie osobom, które w okresie swojej kariery zawodowej wykonywały pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze zdefiniowaną w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wnioskodawca nie dysponował zaświadczeniem o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 r., jak tego wymaga art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych, a jedynie świadectwem pracy w warunkach szczególnych z 18.07.2001 r., w którym podano, że wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu od 18.08.1980 r. do 27.04.1981 r. oraz od 16.05.1983 r. do 18.08.2001 r. prace na stanowisku elektryka - automatyka wymienionym w wykazie A, dział XIV, poz. 25 pkt 1 stanowiącym załącznik nr1 do zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz.Urz. MG 1985.1.1).

W związku z tym, że stanowisko pracy wnioskodawcy elektryka – automatyka nie zostało wymienione w załączniku nr 1 lub nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, sporny okres zatrudnienia nie może być uwzględniony przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej, jako okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wykazało także, by wnioskodawca wykonywał prace wymienione w pkt. 6 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, pracując przy obsłudze pieców odlewniczych, ani, że wykonywał też czynności wymienionych w pkt 10 tegoż załącznika tj. nie obsługiwał agregatów i urządzeń do produkcji metali., jak również w pkt 15 w/w załącznika - nie wykonywał prac bezpośrednio przy produkcji materiałów formierskich lub izolacyjnoegzotermicznych używanych w odlewnictwie i hutnictwie. Świadkowie i sam wnioskodawca zeznali bowiem, że praca odwołującego polegała na tym, że naprawiał urządzenia odlewnicze, silniki elektryczne, maszyny w ruchu, piece do topnienia metali z temperaturą 1500 stopni C., maszyny formierskie typu K. oraz T., oczyszczarki śrutowe i piaskarki, piece do wytwarzania odlewów, podajniki piasku, bentonitu oraz pyłu węglowego, przenośniki masy formierskiej i mieszarki do produkcji masy formierskiej. Wnioskodawca dokonywał tych naprawy pod względem elektrycznym, hydraulicznym i pneumatycznym. Większość w/w napraw wykonywał na hali produkcyjnej, ale część wykonywał także w warsztacie, gdzie dokonywał naprawy rozdzielaczy hydraulicznych i pneumatycznych oraz zaworów hydraulicznych i pneumatycznych ze względu na potrzebę zachowania czystości, a niektóre jak w przypadku prac przy podajniku pyłu węglowego na zewnątrz (co wnioskodawca sam potwierdził). Z zeznań świadków i wnioskodawcy wynika także, że po poważniejszej awarii odwołujący wykonywał też konserwację urządzeń, a ponadto wykonywał także konserwację w wyznaczonych odstępach czasu, tak jak wymagała tego dokumentacja techniczna. Wnioskodawca zeznał również, że jako elektryk zajmował się układaniem kabli, naprawą sterowania urządzeń elektrycznych i hydraulicznych. Odwołujący przyznał też, że nie wykonywał prac przy agregatach. Niewątpliwie praca wnioskodawcy na stanowisku elektryka - automatyka nie polegała zatem na tym, że stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace polegająca wyłącznie na obsłudze pieców odlewniczych, obsłudze agregatów i urządzeń do produkcji metali, czy wykonywaniu prac bezpośrednio przy produkcji materiałów formierskich lub izolacyjnoegzotermicznych używanych w odlewnictwie i hutnictwie. Zarówno akta osobowe, jak i twierdzenia wnioskodawcy oraz zeznania świadków nie dają zatem podstaw do przyjęcia, że odwołujący wykonywał wyłącznie i stale prace wymienione w załączniku nr 1 pkt 6, 10,15.

Jak przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy „o szczególnym charakterze” lub „w szczególnych warunkach” nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich jakość mogła obniżyć się z wiekiem (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 13 marca 2012 r., II UK 164/11).

Na koniec należy zauważyć, że odwołujący zdaje się utożsamiać fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. Powyższe założenie jest oczywiście błędne, ponieważ stanowiący załącznik do ww. rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. Wykaz A, do prac w warunkach szczególnych zaliczał pracę na znacznie większej ilości stanowisk, niż to czyni załącznik nr 1 i nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Stąd też znaczna część prac, które na gruncie w/w rozporządzenia są pracami w warunkach szczególnych, nie są uznawane za prace w warunkach szczególnych przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej.

Wnioskodawca nie przedłożył zaświadczenia o wykonywaniu pracy mieszczącej się w wykazach stanowiących załącznik do ustawy pomostowej, ani też nie wykazał swoich twierdzeń w analizowanym zakresie żadnymi innymi dowodami w n/n postępowaniu, mimo że był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, a tym samym nie sprostał spoczywającemu na nim ciężarowi dowodowemu w tym zakresie - zgodnie z art.6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. Stosownie bowiem do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów

mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne /wyrok SA w Białymstoku z 13.02.2019, I AGa 144/18/.

Reasumując – ustalone w sprawie okoliczności skutkują uznaniem, że odwołujący nie spełnił wszystkich warunków, o których mowa w art. 4 i art.49 ustawy o emeryturach pomostowych. Skoro więc ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych i jednocześnie na dzień 1 stycznia 2009 roku nie legitymuje się okresem co najmniej 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, to nie przysługuje mu prawo do emerytury pomostowej.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., oddalił odwołanie.

z/odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. wniosk.